

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทย เป็นภาษาที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติและเป็นมรดกทางวัฒนธรรม คนไทยจะใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นต่อ ๆ มา กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยกำหนดให้อยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ที่มีจุดประสงค์ในการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษาสามารถใช้เป็นเครื่องสื่อความคิดความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้และมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 ก, หน้า 7) ภาษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสเนื่องในงานสัมมนาทางวิชาการเรื่องภาษาไทยกับการพัฒนาชาติ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530 พระองค์ทรงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาไทย ดังความตอนหนึ่งว่า “...ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างมากในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ผู้รู้ภาษาไทยดี การเรียนรู้วิชาอื่นก็จะเข้าใจดีไปด้วย หากอ่านเข้าใจและรู้เรื่องก็สามารถเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ รวมทั้งแสวงหาความรู้รอบตัวด้วย...” (ปิยนุช คนฉลาด, 2538, หน้า 2 อ้างอิงจาก ไทยรัฐ, 2530, หน้า 9) นอกจากนี้สุภาพดวงเพชร (2533, หน้า 1) ได้กล่าวว่าการสอนภาษาไทยต้องสอนให้มีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมาย ฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ส่วนปริญญ์ ฤทธิ์เจริญ (2527, หน้า 20) ได้กล่าวว่า “ในสภาพปัจจุบันการอ่านออกเสียงของคนไทยยังมีปัญหาอยู่บ้าง ครูจึงควรแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงของเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นรากฐานการพูดภาษาไทยให้ถูกต้องชัดเจน ต่อไปด้วย”

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ เพราะการอ่านจะช่วยปรับและขยายประสบการณ์ของคน ช่วยให้คนพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาชีวิตของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความ

ผลิตเพลินและแผ่นคลายอารมณ์ได้เป็นอย่างดีจากการสัมมนาในระดับชาติดำเนินการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน ซึ่งได้จัดเมื่อวันที่ 23 - 25 กันยายน 2528 ที่หอประชุมคุรุสภา ได้มีการอภิปรายถึงปัญหาการอ่านของเด็กในระดับประถมศึกษาพอสรุปได้ว่า เด็กอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง หรืออ่านออกแต่เก็บใจความไม่ได้ อ่านผิดวรรคตอน และไม่มีนิสัยรักการอ่าน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องจัดบทเรียนและวิธีสอนให้เหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของเด็กและช่วยให้เด็กเรียนด้วยความสนุกสนาน ด้านการสอนอ่านในโรงเรียนต่าง ๆ เท่าที่เป็นอยู่ปรากฏว่า ครูผู้สอนภาษาไทยประสบปัญหาในการสอนอ่านมาก กล่าวคือ ไม่ทราบว่า จะใช้วิธีสอนแบบใดจึงจะช่วยให้เด็กอ่านออกอย่างคล่องแคล่ว มีหลักในการสะกดคำที่ถูกต้องและมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูง (กรมวิชาการ, 2535, หน้า 78) จะเห็นได้ว่า การอ่านจึงมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ การเรียนการสอนภาษาไทยที่คืบหน้าครูจะต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์ทางภาษาให้ถูกต้อง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนย่อมจะทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาได้มีการพัฒนาแนวการสอนมาหลายยุคสมัย เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือมีความสามารถทางทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน อย่างสัมพันธ์กัน อันเป็นกระบวนการธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา (กรมวิชาการ, 2535, หน้า 79) การฟังและการพูดเป็นทักษะที่ทุกคนได้ฝึก โดยธรรมชาติอยู่แล้ว ตั้งแต่เริ่มเรียนรู้ภาษา ส่วนการอ่านและการเขียนเป็นสิ่งที่จะต้องมีการเรียนการสอน

การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนของเด็ก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการสร้างความคิดความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จะมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยได้ดี นอกจากนี้ทักษะการอ่านยังมีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันด้วย

การฝึกทักษะการอ่านเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาเรื่องการจำและการลืมแต่การที่ผู้อ่านจะจำคำหรือข้อความที่อ่านได้ก็ต้องสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ของคำที่อ่านได้ แลพปี และ ฟลัด (Lapp & Flood, 1992 อ้างถึงใน สุรนันทน์ มั่นเศรษฐวิทย์, 2537, หน้า 1 - 2) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านว่าเป็นกระบวนการของการแปลความ คำ หรือสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรให้เข้าใจ

ดังนั้นการสอนโดยใช้แบบฝึกการอ่านแบบแจกลูกจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ทำให้

เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นสื่อ การเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สามารถนำไปพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ดังเช่น กรรณิการ์ สุกรเวทย์ศิริ (2533) ได้สร้างแบบฝึก การเขียนสะกดคำยากสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น (พูนศรี อัมประไพ, 2530, หน้า 74) ได้สรุปไว้ในผลงานวิจัยการใช้แบบฝึกซ่อมเสริมข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงภาษาไทย สามารถแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนได้ เพราะมีการฝึกอ่านอย่างมีขั้นตอนจากง่ายไปหายาก มีเกมการเล่น การแข่งขัน กิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

จากการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการศึกษาระดับจังหวัดของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา (2541, หน้า 80 – 84) กลุ่มทักษะภาษาไทย ได้แบ่งสมรรถภาพที่ประเมินออกเป็น 4 สมรรถภาพ คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ทางภาษาด้านความสามารถในการอ่าน ด้านความสามารถในการเขียน และด้านความสามารถในการฟัง ในปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่าทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และโรงเรียนต่างมีผลการประเมินสอดคล้องกันว่า สมรรถภาพ ด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ทางภาษา มีผลการประเมินต่ำสุด และผลการประเมินระดับ อำเภอและโรงเรียนยังพบว่าสมรรถภาพด้านความสามารถในการอ่านมีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่ น่าพอใจสอดคล้องกับทั้งสองระดับอีกด้วย

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกการ อ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีลักษณะ หลากหลายรูปแบบ โดยยึดหลักการสร้างแบบฝึกตามแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ และทฤษฎี ทางจิตวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้นำไปใช้ในการฝึกทักษะการอ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดแก่ นักเรียนได้อย่างเหมาะสมและช่วยการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกการอ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้แบบฝึกทักษะภาษาไทย เพื่อพัฒนาการอ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา
2. แบบฝึกที่สร้างขึ้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำหรับนำไปใช้ซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อนได้
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มสุขุม ชลวิทย์ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 240 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุคันชศีลาราม (หอมศีลวิทยาการ) อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling)
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นคำจากเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1-2 ของกระทรวงศึกษาธิการ
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ใช้เวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) รวมทั้งหมด 36 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านแจกลูก หมายถึง การแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด หรือวรรณยุกต์ออกจากคำแล้วอ่านรวมกันอีกครั้งหนึ่งเป็นการอ่านแบบประสมอักษร
2. แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกการอ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 9 ชุด
3. แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและ

หลังการทำแบบฝึก เป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติและแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3
ตัวเลือก

4. ประสิทธิภาพของแบบฝึก หมายถึง ผลการใช้แบบฝึกการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่ง
พิจารณาจากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบและการทำแบบฝึกหัดผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

4.1 80 ตัวแรก หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ที่สามารถทำ
แบบฝึกหัดทบทวนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.2 80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ที่สามารถทำ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการทำแบบฝึกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. เกณฑ์ที่กำหนดไว้ หมายถึง ระดับคะแนนที่กำหนดไว้เพื่อเป็นความสามารถขั้นต่ำ
ของนักเรียนในการพิจารณาผ่านการประเมินของนักเรียน เป็นระดับคะแนนที่ได้จากการพิจารณา
ของผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีดังนี้

5.1 เกณฑ์การผ่านแบบฝึก ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาไว้ ดังนี้

ชุดที่ 1 คะแนนเต็ม 13 คะแนน เกณฑ์ 10 คะแนน

ชุดที่ 2 คะแนนเต็ม 18 คะแนน เกณฑ์ 13 คะแนน

ชุดที่ 3 คะแนนเต็ม 19 คะแนน เกณฑ์ 14 คะแนน

ชุดที่ 4 คะแนนเต็ม 14 คะแนน เกณฑ์ 10 คะแนน

ชุดที่ 5 คะแนนเต็ม 15 คะแนน เกณฑ์ 11 คะแนน

ชุดที่ 6 คะแนนเต็ม 16 คะแนน เกณฑ์ 12 คะแนน

ชุดที่ 7 คะแนนเต็ม 17 คะแนน เกณฑ์ 12 คะแนน

ชุดที่ 8 คะแนนเต็ม 14 คะแนน เกณฑ์ 10 คะแนน

ชุดที่ 9 คะแนนเต็ม 14 คะแนน เกณฑ์ 10 คะแนน

5.2 เกณฑ์การผ่านแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กำหนดไว้ 21

คะแนน